

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében.
Ára évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhastós sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 80 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A lapra küldött cikkek sora után 25 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

1864-dik évi folyamára.

Tisztelettel kérjük fel lapunk t. előfizetőit, méltóztatnának megrendeléseiket a jövő év első napjaira megfenni, minthogy a felesleges példányok nyomtatása lényeges kiadással járván, a lapok a létező előfizetők létszámához szoktak alkalmazkodni.

Nincs miért ismételnünk itt mindazon okokat, melyek lapjaink fenállását szükségessé teszik. Habár egy meddő korszakot élünk mi magunk, a világ közszelleme gyorsan halad előre, s nagyszerű eseményeket hozhat egy közel jövő.

És a napi irodalom az, melyben a nemzetek közszelleme egymással érintkezik, és valamennyire fejlett ember többé már a lapokat nem nélkülözheti.

Azon leszünk, hogy lapunk a lehetőleg megfelelően hazánk igényeinek.

A „K. KÖZLÖNY” előfizetési ára:

Égészévre	12 forint.
Félévre	6 „
Évfolyamra	3 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középutcai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétszétadásáról gondoskodva van.

Regeneratio.

II.

Tájpontok. Előbbi cikkemben közlött természetű alapnézetem szelleme közállamunk — Magyarország — minden nemzeti-ségű, és minden vallásos szertartásu honpolgáraihoz szól, emberi és hazafiúi javaim, jogaim és kötelességeim valódi felfogásából szölván.

Ugyanis én úgy érzem és úgy tudom, miszerint az én hazám a földgömbön Európában Magyarország, és Magyarországon Erdélyben a székelyföld; ketten együtt a világ minden hazáinál drágább bérések, völgyek, folyók és rónák, s még ezeknél is drágább kincsek — a jó szívek és egyenes lelkek hazája, szabadságom bölcsője; de egyszersmind hazai közigazgatásunk ezéltirányos kifejtése, életteljes fentartása, és következetesen emelkedő folytonos tökéletesítésében elég tárgy ismeret nélkül nem bíró, s így elég tetterővel sem rendelkezhető embereké is; kik a pangó állapotában is gazdag állam szép erejének nagy részét már is kockára tették a nélkül, hogy tudták volna mit tesznek?

Érzem továbbá és tudom, hogy az egész földgömbön különben is csak egy nemzet van: az emberi nemzet, melynek mindnyájan egyforma és egy szent ezéltírt, társadalmi közjólétünk kivívása- és megerősítéseért küzdő gyermekei vagyunk, és hogy a földgömbön csak egy boldogító hitvallás van: a szeretet hitvallása, mely társadalmi életűdvünk eszközése és biztosítása végett a természet méhéből született ki.

És ezen közben még azt is érzem és tudom, hogy a mi tökélyszerűt, szépet, jót, nemeset, hasznost és szükségességet ember tud,

azt mind a bölcs természetből tanulja: s innen valameddig az ember teendői közepette nem a tökéletes természet kimért következetes törvényeit követi, hanem kapkodó ábrándai iránytalan bolygó tüze után jár, mindaddig bármily fáradságos munkájának óhajtott sikere töle delibábként odább tűnik.

Összebbvonva és nyíltabban szólva: közös hazánk államgazdászata átalakítási korszakába jutott; a nagyszerű feladat tökéletes megfajtése minden külön igények, érdekek és jogok teljes egyesülését feltételezi, kívánja. Erős meggyőződése, s még erősebb hitem, miszerint életre számító és jövőt biztosító minden honpolgára közállamunknak egyetlen fő kötelességének tartja, mindennemű javait a közjóknak mindig, de különösen a jelen valóságos percekben nemesen feláldozni tudni.

Az eddig elmondottakban elveink felállítvák, s működésünk küzdtere körül van határvonalozva. A sorompok között Magyarország összes polgárai állnak, várva egymás segítségére.

A kifogyhatatlanul gazdag, és sikerbiztos segélytárt, melynek fő alkotórészei önmagunk vagyunk, és szükségképpen kell is lennünk mindenkorra, a következők alapos tanulmányozása és ezéltirányosan felhasználni tudása alkotják:

- a) Magyarország föld-, lég-, növény-, állat- és embertermészeti és fejlettségi pozitív ismerete, úgy Európáé is;
- b) Magyarország bel- és külnemzetközi viszonyai;
- c) Európa nemzetközi viszonyai;
- d) Európa államgazdászata;
- e) Európa államgazdászati feladata;
- f) Magyarország államgazdászata; és
- g) Magyarország államgazdászati feladata.

Ezen tájpontokba átalakítási feladatunk hét ismeretlen mennyiségei, polgári életűdvünk mindannyi szentségei foglalvák, melyeket, ha szereplő államférfiaink ez előtt csak bár ötven évvel kezdtek volna alaposan fejtegetni, ma az oly sok, szép és gazdag tulajdonokkal megáldott föld tehetséges népe, nemzete a helyett, hogy jelenleg csaknem minden mozdulása egy új tévedés, fejlődése sikerében biztos léptekkel haladna a regeneratio terén párhuzamban a viág bármelyik nemzetével. Minden műtétel hozzámért tárgyismeretet igényel; tárgyismeret nélkül az ember sötétségben bolygó vándor, ki mielőtt célhoz jutna, erejét kimeríti és elbukik.

Uraim! az emberi természet úgy van alkotva, hogy csak lépesünként jut el a legnyíltabb igazságok birtokába; a néző ész, jegyző elme, választó okosság, mérő ítélet, határozó tanács és tevékeny akarat folytonosan tagasabb meg tagosabb világkört állítanak feldolgozás végett elébe; míg végre a porban egykor várat épített és katonásdít játszott gyermekből férfi válik, kinek magasabb regiókban képződött szelleme győzelmi vívmányokat állít elő, melyeknek homlokukra ez lesz írva: ember! már te is honn vagy!

Őseink hazánk földje megválasztásában elég esélyesek, és a fegyvercsaták harczaiban kitűnő hősök voltak; mindkettő fajunk fokozatos tehetségét bizonyítja; a szurony és kard fénykora Európában nem sokára lejár; a nemzetek emberhez illőbb versenye az új társadalmi életpályán már is ki van tűzve; győztes csak az anyagi és szellemi fensőbb-séggel bíró lehet; legyünk a drága hont megszerzett őstöknek méltó utódai; beszéljünk, írjunk és tegyünk közjólétünk kivívása és megerősítése végett következetes szabadelvűségünk teljes érzetében és tökéletes gyakorlatában; Magyarország okszerű államgazdászata folytán

Európa egyik főelemtára, és mi annak tulajdonosai leszünk.

Kilényi Donát Pál.

A székelyek s egy régi baj.

V.

Miket az előbbi cikkben különös tekintettel a vármegyei birtokos osztályra szegény székelyeink ügyében elmondottam, az jobbra alkalmazhatóvá válik Magyarország jelenben nem annyira sujtott részének birtokosságára is.

Alkotmánytalan viszonyaink szomorú oldala az, hogy Magyarország, mint ilyen még saját országos ügyein sem lendíthet, s hogy csak egyesek esetleges közrehatása az, mely egyik-másik jótékony ezélu eszmét, vagy szükség-szülté indítványt az érvény bizonyos mértékére emelheti.

Ezen állapotnál fogva a mi kérdéstünk érdekében sem emelhetünk szót a testvér Királyhágón tulhoz, mint országhoz; mert országos képvisellete, mely állandó intézkedéseket hozna létre, s gyökeresen javítana a nemzetek miénk-féle bajain, jelenben nincs; s reményünk is kevés, hogy ily ügyekkel is foglalkozhatandó organuma közelebbről legyen. Azért csak egyes tehetősök s főképp az Erdélyvel contiguitásban álló vármegyék birtokosai, mágnaiai azok, kiknek legalább ideiglenes s alkalmasszerű segélyhez folyamodunk.

E tekintet természetesen távolabbi s nem oly közvetlen, mint a minöket már említettünk; de ha azt az Erdélyben megkezdett pálya folytatásának lehetne tekintetű, ha Erdély arra nézve a hálás közvetítő s minél alkalmasabban tovább utalónak szerepét oldaná meg; ha Erdély jobbjai ez ügyet illetőleg érintkezésbe lépének szomszéd honi rokonai, barátaik s ismerőseikkel; ha az illető magyarhoniak valaha kellően informálódának ezen az egész magyarfajra nézve mindig kritikusabbá váló székely állapotokról: akkor a mily lehetséges és könnyű, oly kötelességszerű feladatává válnék magyarhoni főuraink s birtokosainknak az, hogy kizilingező, vagy egyenes utasításnál fogva kiszállingozó székelyeinket egy ölmfontosságú és sokoldalu közügy érdekében elfogadni s különféle munkák s vállalatoknál őket hasznosítva, az élet és fontartás ariadnei fonalat kezökbe adni sziveskedjenek.

Kis kezdeményezések, melyeknek erdélyi és Királyhágó körüli főurak és tehetősök lánczolatossá összeköttetése lennének tényezői, az ügy tetemes és rendezetebb menetet vonnák maguk után, s így valahára nyugot által paralyzálnának azon veszélyes keleti út, melyen századok óta lételemisítő sphynxekkel találkozott az azon öntudatlanul rohanó székely.

Mi már a dolog kivételét illeti: ha vagy egy magyarhoni köztöltünk megjelen, mutassuk be neki a népet, tartsunk képeket szeméi elé s mondassunk vele ítéletet ez állapotokról; fölött, s javaslatot azok megjavítására nézve; mondjuk meg a távolabbiaknak, hogy a nyilvánosság közlönyei ez érdekeket illetőleg szikrákat sem tűzök, s nem lapok házagait pótló iránygyakorlatok. Szóljunk s kérelmezzünk, hadd értsenek és ismerkedjenek meg velünk, hogy ha mindamellett a nemzeti ügynek sülyednie s enyésznie kell: az ezen jelenségek fölött szemlélő és historicus ne kíséressen legalább azon váddal, hogy e faj nem tett meg mindent, mit élete végett meg kell vala tennie....

A mult nyáron a k-jakabfalvi fürdőn a többek közt, kik közül az ugyan e fürdőn hirtelen elhalt derék tanár s jeles hazafi Molnár János emléke oly szomorú veszteség ér-

zettél rezg vissza baráti keblemben, megismerkedtem egy zilahi uri emberrel Czelli Benővel, kivel alkalom szerint érdemlegesen ismergetem a székely kivándorlási gyászos ügyet. A főnebb elmondottakhoz hasonló javaslatokat érintgetünk. Ezen különben igen higgadt s minden rajongástól ment uri ember rögtön felfogta az ügy sokoldalu fontosságát s nekem egy nyilatkozott, hogy az oly székelyeket, kik ki akarnak vándorolni, s Moldva-Olahországra helyett vállalkozniának a Szilágy-ságba Zilahra kiutaztatni, utasítsam egyenesen ő hozzája, majd ő gondoskodni fogja további elhelyeztetésükről.

En körülényeinnél fogva nem vagyok azon helyzetben, hogy eme nemes készséget még eddig igénybe vétethettem volna; de e példa is elég arra, hogy minden öntudatos s e tekintetben tényezővé hivatott honpolgár ösztön kapjon minden ily alkalmasszerű s keresett módokat megragadni annak kezdeményezésére, hogy a székely kivándorlás életkockázattal vóna más irányra eredetessék!

A nemzet különös halájjára számítana az ily kezdeményező, mert tapasztalt és mérész orvosként ő metszené föl azon régi sebet, melynek fenéje már tetemes tagokat fenyeget, s melyet a nemzet orvosainak kicsinyelkisége ennyire engedett vetemedni. (Folytatjuk.)

Francia hangulat az angolok irányában.

Már korábban jelezttük, hogy e két szomszéd nagyhatalom közt mind fontosabb szakadás van készülöben, s a mint e szakadás nő, úgy kezd mindinkább terjedni az a forradalmi szellem, melyet a francia politika a végzetekre mindig készen tart. A francia-angol szerződésekre szintén világot vet a „Patrie” egyik utóbbi cikke, melyet itt közlünk:

„Az angol kabinet egyik másodrendű tagja — írja a „Patrie” — beszédet tartott, mely magában véve nem bírna fontossággal, de alkalmat ad arra, hogy ezentul mindent elmondjunk, mindent fölfedezzünk Palmerston lord politikai jelleméről.

Layard kinyilatkoztatta, hogy Russel lord ellenvetései a congressus irányában megezőfoltatlanok s igen csodálkozik azon, hogy valaki remélheté, miszerint Oroszországtól Lengyelország szabadságát, Ausztriától Velence elhagyatását, a zöld-asztalnál kielehete nyer. Valamint más hatalmaktól is engedményeket lehetne várni azon kérdésekben, melyek Európá jelen ingatag helyzetét okozzák, s a békét fenyegetik.

Am legyen. De akkor szükség lett volna nyíltan kimondani, hogy ha a béke lehetetlen, a háboru eszközéhez kell nyulni. De igérte-e Anglia, hogy a harcban segítségül jöved? Nem; feleli Layard ur, mert Anglia nincs érdekelve a continens ügyei által. Anglia figyelemmel nézi a történeteket, s a megoldást az eseményekre hagyja.

Ha nem csalódunk, ez egészen új politika, a királyi tanácsában. Az angol kabinet elszigeteltséget követel úgy a béke, mint a háboru és a congressus kérdésében: tehát az általános európai conflagratio esetében is, mely a létező kérdések megoldását előbbtöbb kényszerítés által eszközölné.

Ezen esetben miként magyarázandja Layard ur azon titkszerű öröközéseket (melyek mégsem annyira titkszerűek, hogy mások is észre ne vegyék) tapasztalván, hogy Anglia mily befolyást gyakorol a vele tartó cabinetekre? Ezen öröközések arra ezéloznak, hogy a congressus indítványát elfogadott hatalmak, egymás után legyenek hűtlenek korábbi ígéreteikhez. Nem félünk, hogy e részben megezőfoltassunk.

Londonból azt írják Auszriának, hogy kis-ség még homályosabban szerkesztve nyilatkozatait; a Portát rábírák, hogy a szultán megleg szavait a congressus kérdésében, módosítsa. Spanyolországban a kath. érzelmeket izgatják fel, felhozván a római állapotokat. Poroszországban a rajnai tartományok veszedelmével ijesztgetik. Portugaliát a brit szigorral fenyegetik; az új görög király feje fölött a

A szent innepek miatt közelebbi számunk kedden jelenik meg.

corfui erődítmények kérdését tartják nyitva; Németország egyik felén Austria által, a másik felén Poroszországra által uralkodnak: végre mindenütt elnyomni igyekeznek azon első győzelmet, melyet a császár eszméje Európa javára aratott.

Elszövegelt ez? Erre mondja Layard ur, s előtte már korábban Russell gróf, hogy Anglia nincs érdekelve?

Nincs szűkségünk rá, hogy Anglia politikai körülhálózási törekvéseit bővebben fejtegetjük. Érdekes ezt csak leleplezni. Ha ezen törekvések sikerültek, akkor nem Franciaország, hanem Európa fogja kárát vallani, hogy hallgatott oly politikára, mely magát nyíltan önzőnek nevezi, s még dicséskzik is vele.

Ne feledjék el Szentpétervárt: mi az, hogy „Anglia nincs érdekelve”? ha visszagondolunk a krimi hadjáratban szerzett tapasztalatokra: akkor Franciaország mérsékelt az angol külügyi hivatal gyűlöletét azon hatalom ellen, melytől Ázsia szélső részeit félté.

Ne feledjék el Berlinben, mit tesz az, hogy Anglia nincs érdekelve, ha tapasztalják, hogy Anglia mindig coalitiora ösztönözi Vilmos király minisztereit, s ezáltal a kormány a porosz nép irányában oly hamis helyzetbe jutott.

Ne feledjék Bécsben, mit tesz az, hogy Anglia nincs érdekelve, hanem emlékezzenek vissza, mily világos célokat tűzött ki Anglia a solferinói ütközet után.

Vegyük számba Anglia ezen érdeknélküliséget Turinban, Madridban, Athenében, Konstantinápolyban, s mindenütt a hol Anglia tignyököket, vagy büntetéseket tart.

Olaszország azt fogja mondani, hogy Anglia, mely ma visszautasítja a congressust, és Austriával szövetkezik, ugyanaz, mely korábban Velence megtámadására és az egész félsziget egyesítésére igatott. Anglia, mely ma Madridban a pápa mellett igat, ezelőtt maga ajánlt a kath. egyház fejének menedéket angol földön s ugyanekkor Mazzini számára fegyvert küldött Róma ellen.

Spanyolország, mely oly nagyon hallgat Palmerston lord tanácsaira, elfeledkezhet-e azon fájdalmas nyomásról, melyet Anglia, Gibraltár által, rá gyakorolt? Görögország, mely tegnap Alfred hercegre szavazott: megérdemi azon tagadó válasz indokát, melyet a corfui erődítmény kérdésében kapott? És a Porta, mely késlelteti válaszát a congressus kérdésében elfeledi-e, hogy az angol biztosok által Perim és Aden elfoglalattat, hogy Anglia igazgató a Libanon nepeit, s korábban a szerb és montenegroi felkelők számára vezéreket küldött.

Mindezt tehát annyit tesz: hogy Anglia ügyes, és nincs érdekelve! És Európa még sem fátad bele hallgatni ezen kormányra, melynek miniszterei, mint a színházban a művészek, egymást váltják fel?

Az általános béke és semmit sem tevés idejében, Palmerston lord politikája talán kedvezőtlen. Az igazságok és nyugtalanságok korszakában: csak guny és veszedelem.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

N.-Enyed, dec. 16.

A társadalom minden rétegénél az életvalóság csalhatatlan bizonyítéka ép nevelésben, fejlődő fiatalságában van. Nehéz idők viszontagságai, a küzdelem, sikert alig ígérő feszült munkásságra hivatott érett osztályoknál bizalmatlanságot, lehangoltságot, kimerültséget szoktak eredményezni, ha saját helyzetük közelében, kedélyük fűderítésére s elevenségben tartásáért hiányzik az egyetlen elem: a nehézségek átírókedő, belülről ösztönző merítő s könnyed csapongásaiban jobb jövő reményét képviselő fiatalisága.

Hol meg van ez elem, csak vele rokon-szenvezőfelhevüléseit, játék kedvét átérzeni képes egy-két vezető kell hozzá, s a felhevülés nemes irányba vezetett lelkesedéssé, játék kedve cizlra ható tetterővé fejlődik át, s természeténél fogva folyton terjeszkedő mozgalmassága környezetében fel és alá egészséges kedélyállapotot terjeszt és tart fenn.

N.-Enyed városa 1849-ben elvesztett fiataliságát, s mert e fiataliság legnagyobb része az ország egy igen nagy területéből volt oda központosulva, a vesztes országos nagyságát csak évek hosszú sora lehet képes némileg helyreállítani. Ki ez évek során át Enyed közéletét figyelemmel kísérel, anyagi mint szellemi tekintetben romjain keserge el hazafüli érzülete, s bárha emelkedett is keble a feszített munkán, mit társadalma mindenki osztályára annyit kitartással vitt előbb-utóbb a romok helyreépítésében, mindig rebegett keble emelkedését azon félsz, hogy megtörik a tulajony-ban vett tetterő, mert nyomott a kedélyállapot, nincs fiataliság, mi azt életkészen tartsa!

Isten kegyelméből s a munkások emberiségéből talavgyunk a bajon: Enyed kiemelkedett romjaiból! Enyednek szépen kifejtett fiatalisága van; és vannak e fiataliságnak jeles

vezetői is! Ki kételkedhet tehát jövőre Enyed közéletét felett? Nem szólnak a főiskolai fiataliság tudományokbani fejlődéséről, hiszen hol e tekintetben minden eszköz meg van, ott a siker kimaradhatatlan; hanem szólnak a fiataliság közérzületéről s tettkeppességéről, melyek a főiskolát tanoda-i állásból, nevelőintézeté emelik. Közérzületét jellemzi a fiataliságnak humanus magaviseletén kívül, mely tüntetési viselkedésként, a viszonyok kívánalma szerint, nem háborgattatva, csak saját mozgása és helyzete szerény körét tölti be, azon készség s nemesbélvélk után törekvés, melylyel derék tanára P. Sz. K. ur felhívására, a magyarhoni inség s más közéleti érdekekben működő előadásokra vállalkozott. Használó, sőt mennyiben még itt ott sötét üregbe vonultak meg tán fölfedezhető előítéletek tekintetbe vehetők, még nagyobb elismeréssel viseltetünk azon tisztelt urhölgyek iránt, kik hasonlólag e vállalkozás részeszei. Előadásaik sorát, a magyarhoni inségek javára már hetek előtt Kisfaludi „Kérők” című vigdarabjával nyitják meg. Az előadás összevágókerek volt és jól jövedelmezett.

A második előadás jelen hó 15-kén volt. Adattól Kövér „Hűség hűtlenségből” címűt vigjátéka, színházi díszítmények beszerezésére, igen nagy közönség előtt, egy főiskolai magán zenekar közreműködésével. Itt sem mellőzhetjük kimondani: hogy viszont mi jól esett nekünk a vezető főiskolai tanárt a „directorium” mellett látni. Ily közreműködések nemcsak biztosítják az előadások sikerét, s eszközlik a mindenkifelelti céljuknak, a közmíveltségre hatásnak megközelítését, hanem képesek is teljesen kiirtani minden okori előítéleteket.

Mintán a színházak befolyása a társadalmi fejlődésre erkölcsi, műveltségi és nemzeti tekintetben, leghatalmasabb factornak van világ felfogás szerint elismerve, ezeket pedig állandósítani csak fővárosoknak van tehetségükben; a vidék-városok e tekintetben szűkségükre nézve, véleményünk szerint, egyedül a „működővelő társulatokra” vannak utasítva, mivel az ugynevezett „vidéki kibortársulatok” tapasztalás szerint kevés kivétellel, szerkezetük hiánossága, e keresetmód bizonytalansága, s ezekből kifolyólag tagjai nagyrésznélk értelmi, műveltségi s erkölcsi tekintetben alantállásáért, inkább ártalmára mint hasznára vannak a drága ügynek.

Mi minden vidékvárosban állandó működővelő társulatok által szeretnők megalapítani a színészet ügyét, ennél fogva megnél szebb lehetőségeket s befolyásokat lehetünk vártak retnénk körülre direct és indirect módon, mint a helyzetek igénylik vagy megengedik, csoportosulva látni. A műveltség átáramlásán kívül, mennyi közügy, mennyi közérzvetérgnyerne ezáltal támogatást; s mennyi osztályi választás fölne halomra, alkalmat szolgáltatva a társadalmi körök önkéntes s természetes oly módon a'akulására, hogy fokozatoságuk a társadalmi egység körébe salto mortale nélkül megférhessenek. Az enyedi működővelő társulat, a két előadás folytán kimutatkozott tehetségek életrevalósága tekintetéből megérdemli, hogy a nekünk nagyon becses „Kolosvári Közölgöy” ben szerkesztő barátunk jóváhagyásával, részére rovatot nyissunk, s az előadásokat, ha a működővelő tagoknak nehezőkre nem esnek, kissé részletkeg ható jóakaratu figyelemmel kísérjük.

Bizva T. szerkesztő ur s a tisztelt működővelők jóváhagyásába, hozzá szólnak párszóval a közelebbi előadáshoz anynyival is inkább, mert a társulat az egész téli időnyen folytatni akarja előadását és pedig a művészet iránti tisztelétből, haladási czéllal.

„Iren” szerepét V. Izabella k. a. érzéssel s könnyűséggel adta. Szavaiata több helyen átgondolt, szabályos vala, sőt Halmaivali verselés a'kalmával szerezme önkéntelen kibontakozása nehéz momentumát megelépe szecensével vitte ki. Az ájtulás nem sikerült, s részben azért, mert rozslu is van a jelenetek szöve. A teljes lelki erővel támadólag fellépő leány, gépies erőszakkal kénytelenített erejét ájtulásba vesztini el.

„Nadelberger” K. I. k. a. igen jól tudta szerepét, csak igen monoton szavalt és tulzott sebességgel. Mozgása feszelen s alakító képességet mutató, előzőlri fellépésre igen elég koszorut nyert mindkét kisasszony.

„Halmai” (kételyi báró) S. D. ur correct szavaina, ha kevésbé pathetikus akarna lenni. Modora feszelen. Mozgása nem kellő szilárd. Az Irennelli szavallati jelenet részéről is jól sikerült. Koszorut kapott.

„Tóhegyi” Z. J. ur mintha othon lett volna a szükpadon, mint kezdővel minden tekintetben megvalánk vele elégedve. Mások részleteiben.

„Ugroci” N. S. ur sok ügyességet fejtett ki előadásában. Mozgása nem va' eléggé ugrocias. Mit keresett kabátján a felaggatott füstökös?

A két legény L. K. B. J. urak jók voltak; az utolsó főleg teljesen correct, bár mely szinpadon megállhat correct.

A kised magán zenekar összevágó kellemmel játszott B. J. ur szépen fuvoláz. Bézár az előadást Bogdán Béla táncmester elég mesteri s nagy könnyűségű magán magyar táncza.

Vészhang larmázá fel a kellemesen felizgatott kedélyeket, a varázgas utczában két ház borult, az előadások végződésével, lángha, a tűznél a tanuló ifjuság tettkeppességéről ada bizonyítékot. Rajkint özlőnl el percek alatt a háztetőket, rontá, bontá és oltá. Félor nem telt, s a tűz, egy kised házrész elhamvasztásával s egy másik lefedeztetésével, — mert a polgárság is kelően dolgozott — el volt nyomva.

Nagy szótvalatokat tesz az iskolai fiataliság a gyakori tüzeseteknél; igen czélszerű lenne tölutási szabályok szerint képezni ki s osztályozni e mozgékony sokaságot. A n.-enyedi rendőrség rovására esik, hogy egyik károsult polgár pénzébe hordott ingóságai nagy részét, a tűz megvételése után, a strázsák örködése ideje alatt lopkodták el. Volt-e e strázsáknak felelőssége kötelezett felügyelőjük? s ha igen: kérdőre fog-e vonatni? Vederemo!

Csik-Sz. red., dec. 15.

Nagyok és csodálatosok az Ur dolgai, igazak és tökéletesek az ő utai, igen, mert a mint a jelen év folytán a honszerető szívet fájdalomérzet fogta el annak hallattára, hogy Magyarország lakóinak egy nagyrésze az uralkodott szarászág miatt nagy inséges szűkségbe esett; ugyan ezen csapás által áldással meglátogatott más részének alkalmat nyújtott szellemi kincs gyűjtésre, mire bizony kivált fajunknak büne miatt csaknem parancsoló szűkség volt.

Ily érzelmektől áthatva, nem késett Csiknak értelmes része újból bebizonyítani készségét kevés vagyonából minden szép czélra áldozatának, a mint a csik-szeredai tanács felügyelete alatt folyó évi nov 25-kén a magyarországi szűkölködők javára adott bábra oly szép számmal irt alá, miszerint a nélkülözhetlen költségek levonása után mái napon a kolozsvári inségügyi központi bizottmányhoz 46 frt 70 krt az irt szűkölködők közt leendő kiosztás végett elküldött.

Dicsőretil említhetni e sikerhez jutásnál szeredai lakós Sprenz Pál urat, ki indítványozója levén a szép czélul bálnak, táncztermét — mely Csiknak díszére és becsületére a mult évben építtetett — csak is a csekély takarítási díjért, és az itt állomásozó 12. vadász ezredjének embevezetésére parancsolták. Bándan Lajos őrnagy urat, ki örömettel kebellet ingyen adta a zászlóalj zenekarát a czél előmozdítása tekintetéből e bábra oda.

Mindenkinek, ki mulatási ürügy alatt bár, e jótékonyczélra áldozni nem vonakodott, viszonozza annak adományát megjutalmazással.

Tovább érintetlenül nem hagyható a sem, hogy szamos újvári kereskedő Korbully Miklós ur, ámbár itt helyben idegen, lelkiületének szép jelét nyilvánította, a csik-szeredai templom számára egy valóban diszes drága koszoru gyertyatartónak Passauból saját költségén lett meghoztatásában s adományozásában. Buzditsa ezen jó tett az anyagi vagyonnal megáldotta kat a jótétemények számos teréni szellemi kincsek gyűjtésére, Korbully urnak pedig adja meg az Ur, kinek neve dicsőítésére szánta adományát, érdemlett jutalmát

J. J.

Márkosfalva, dec. 13.

Nincsen török sem francia, Mégis strázsát kell állnia.

Felszólalásomra egyfelől annak gondolata indított, miszerint az emberi ismeret fejlődése nem kör, mely mindig egyuton járva visszavert oda, honnan kiindult volt; hanem egy végheleten, hosszas, dicső pálya, mely az örökévalóság eszméjében határozódik; másfelől pedig azon tapasztalat ösztözlött, hogy vala mint a növények országában rendkívüli időjárás rendkívüli veszedelmet okoz, a mint ezt mi háromszékiekél a roz termése nézve mult évében tapasztaltuk, a jelenben pedig Magyarországon alföldi testvéreink érzik: ugy az álla tok országában is hasonló ok, hasonló eredményt szokott előidézni. Mely elvből indulva ki, ugy vagyok meggyőződve, hogy a kérdéses marhavész, voltaképpen nem is keleti, hanem honi, s épp oly járvány, mint a száj-és lábfájás, azzal a különbséggel, hogy mos hűvösebb levén a levegő, mint nyárban, a forróság nem a test külső részein uralkodik, ha nem a belsőjére vonul s e miatt veszedelmessé is válik, de hogy a betegség egy, bizonyítja azon körülmény is, mikép a kérdéses vészben szenvedő állat lehelletének épp oly szaga van, mint a nyáron fájó száj-és lábnak volt. Tanúsítja továbbá az is, hogy az említett vész többnyire azon marhákon gyakorolja pusztító hatalmát, melyek a nyáron a száj s láb fájdalmat kikerülték. Mely tapasztalatom folytán merőben tagadom, hogy ezen vész oly ragadós volna, a milyennek sokan hirdetik, s azoktól,

kik azt erősítik, hogy keletről jött, bátor vagyok azt kérdeni: Vajjon keleten ezen vészben elesett legeső marhára, melyikről ragadt? Nem ragadt biz az egyről is, hanem a rendkívüli időjárás készítette elő a kórányagot s kifejtette hol itt, hol amott, hol kisebb, hol nagyobb mérvben. Hiába való tehát a strázsáztatás, mivel elterjed a vész a legszigorubb praeventiv intézkedések daczára is. Ezek helyett, mint-hogy jelenleg ugy is a revisiói korában élünk, sokkal czélszerűbbnek látnám, ha egy szakavatottakból alakulandó értekezlet, az anynyiszor emlegetett marhavész terjedése ellen felállított rendszert revideálna, s egyszersmind azon kérdés felett is tanácsköznék, vajjon a vész hatalmát nem lehetne-e befőtás által szelidíteni? Azt hiszem, hogy egy ily szellemben működendő értekezletnek, az emberiség jóllétére nézve nagyobb hordereje lenne, mint a jelenleg kilátásba helyzet európai congressusnak. Barabás Károly.

44. Várasrhely, dec. középén.

A városunkban október közepé óta dühögött marhavész már egy pár hét óta teljesen megszűnt.

Elhullott mintegy 180 darab, meggyógyult 15-20, több áldozat is lett volna hisszük, de polgáraink egy része, miután a felséges kir. kormányzékttól kiküldött orvos is beléegyezett, egy arra határozott helyen, gyanus és beteg marhákat levágtatták s kifőztették, hogy legalább valamit kapjanak belőlük; zsiradéka, ha a kontumaciát kiállotta, gyertya- és szappan-főzésre felhasználható lesz s így legalább egészen nem vallottak kárba keserűesen szerzett javaikat.

Köszönetet érdemel mind a tekintetes tanács, mind az orvosi kar, hogy oly erélyesen intézkedtek, hogy a vésznek gátot lehetett vetni, ezt pedig csak azon ernyedetlen szorgalom és éber figyelem által lehetett elérni, mit méltánnyal emlitve, tanusítottak a vész ideje alatt, s tanusitnak jelenleg is.

Szomszéd Szentlélek, Szent-Katolnán is küldött a vész, valamint Márkusfalván, még eddig csak a lelkesznél, és Felsőtarján még háznál; ott is mindenütt erélyes intézkedés van téve a vész elterjedésének megállítására.

Vajha az ég Úra szüntetné meg ezen újabb csapást, mi ha tovább terjed véginéggel fenyegeti e szép vidéket.

Városunkban a sorozási előmondatok folytak, s a reclamatioi idő a mai napig volt kihirdetve, s ennek elteltével, ugy látszik, hamar hozzá kezdenek a tűzetesebb munkálatokhoz is.

Politikai életünk a szokott; ugylá'szik, a követválasztásokat nálunk nem sürgetik.

A napokban volt városunkban a háromszéki ideiglenes főkirálybíró Henter, főbírói választásra. Volt alkotmányos és provisorialis főbíró Szabó Dánielt, a felséges királyi kormányzék hivatalából elmozdította, azon oknál fogva, hogy a Szent István első magyar királyunk emlékére országosan innepelt napon, kis városunk nepeit az innepiéstől nemcsak hogy el nem tartoztatta, de maga is munkás volt ezen nemzeti innep megtartásában. Utódaul Benkő Pál, árvalgyi senator, lett főbíró, mely hivatalában fel is esketett. Nagy a teher, mit vállaira vett, de ifju az erő, s hisszük, ifju lelkesedéssel és erélylyel minden nehézségeket legyőz, s tapintatos és böles eljárásaival teljesen megfelel a közkivánatnak. Adja az ég, hogy bírósaága alatt, mihez van is reményünk, mind az egyesek jólléte, mind a közügy újabb és boldogabb lendületet vegyen!

A helybeli tanítókar s a városi ifjuságból városunkban is egy kis zenekar alakult s szorgalmasan tanul, tanulmányát legközelebből a közönség élvezetének is bemutatja, egy tánczestélyen, melyet a magyarhoni szűkölködők felszólására rendez ezen hó 26-kára. Vajha közönségünk melegen felkarolná másodizben is ezen nemzeti és keresztényi ügyet!

Jelenleg Vei is erőművész mulattatja városi közönségünket erőműtani előadásaival a „Zöld fa” címűt vendégelőben. Nem igen sokan látogatják, hiába! a közpanasz „n i n e s p o n z” ha valahol hallható, nálunk ugyanecek hangzik minden felé.

A tél szép esendesen megérkezett s hó borította elégszép zöld vetéseinket. Vajha tatarokja alól a majdan megjövő tavasszal keblünknek legszebb reményei, szépen virulnának fel!

Ofiozi.

Az Erdélybe jött magyarországi szűkölködők számára.

Ns. Brassóvidékbe keblezett Prázmár város helysége 200 ftot; Botfalva községe 206 1/2 veka búzát, 5 v. rozost, 5 1/2 v. törökbu-zát, 82 1/2 v. árpat és 2 frt 2 1/2 kr.

Földvár város helysége 51 v. búzát, 48 v. rozost és 1 frt 27 kr.

Keresztényfalva községe 12 személynek tavaszligani kitartást, s 50 darab lónak vagy ökröknek kiteleltetését. Hosszufalu községe 200

frtót. Szentpéter községe, 39 v. buzát, 4 vék. rozst és 82 v. árpat. Feketehehal város helysége 72 v. buzát, 72 v. árpat, és 33 frt 76 krt. Magyarórá községe, 10 frt. Hölteny községe 40 darab szarvas marhának kitéltetését. Türkös községe 65 frt. Roznyó város helysége 18 frt. 11 krt. Vidombák községe 29 darab lónak, vagy ökörnek kitéltetését és Apáca községe 6 embernek tavaszjárni eltartását és 7 darab lónak, s 28 db. ökörnek kitéltetését elvállalni szíveskedvén, s illetőleg a termények és pénzbeni ajánlatokat, Brassóvidék és sz. k. város tks. tanácsa útján, az inségtügyi központi kormánybizottságnak rendelkezése alá bejelentvén; szűkölködő házfakifiai irányban bizonyított illy jótékonyágukért, az elsorolt derék községek valamennyi illető lakosainak;

Valamint:

Csiksztereda mezőváros lelkes polgárainak, kik terményekben s pénzben is egy ízben már meghozott áldozataikat, újabban 46 frnyi 70 kr. küldeménynyel, mint a Katalin éji táncvigalom tisztajóvedelmével telézték, szenvedő véreink nevében, őszinte hálas köszönetet nyilvánít, Kolozsvárt, december 21-én 1863.

Az inségtügyi központi kormánybizottság.

KÜLÖNFÉLÉK.

A vandalkézek által feldúlt enyedi főtanodának elorzott sok drága kincseit a honfi nagylelkűség újabb áldozattal pótolja. Emeltetik a minap, hogy gr. Mikó Imre ömga több ezer forint értékű könyvjárményét ajándékozott azon általa kegyelt főtanodának, most enyedi tanár Szathmári Károly, muzeum titkár Fényi H. és Könyvtárnok Szabó Károly azon éremgyűjtemény rendbeszedésével foglalkoznak, melyet gróf Mikó ömga ugyancsak az enyedi főtanodának kegyesen ajándékozott, s melynek értékét említett szafértiaink hateraz forintnyira becsülik.

Az 1864-re megállapított bügget 14 hó napi időre van számítva, miután a p. n. ügyi miniszterium jónak látta, hogy ezen a pénzügyi év ne október 31-kén, hanem a közönséges évvel egyszerre dec. 31-kén érje végét, s jan. 1-én vegye kezdetét. Ezen 14 hónapra szóló államköltségvetés tehát a következő tételeket foglalja magában: A kiadások összege nov. 1-től (1863) dec. 31-ig (1864) tesz 609,447,89 frtót. Ezen összeg fedezésére az egyenes és nem egyenes adók és más jövedelmek összege rendeltetik ki: a bevétel összege e szerint 570,047,335 frtban vétetett fel. A deficit tehát 39,399,554 frtba megy. Ennek fedezésére, a menzayiben a már megszavazott 69 milliónyi új kölcsön elég nem volna, külön törvény fog gondoskodni. Az 1862 dik évi deficit összege 109,986,200 frt volt; az 1863-diki évi deficitje 62,502,654 frtba ment. A "Wanderer" ezen számokra megjegyzi: Nagyon esatlatoznék, ki a deficitet ezen ürvendetes megkevesbülést, mint a valóságot tekintené. Mert a mint a pénzügyi bizottmány jelentésében igen találólag megjegyeztetik, ha a két évet egymáshoz akarjuk hasonlítani, akkor azon nagyobb tételeket, melyek az egyik vagy másik évi számadásban nem foglaltatnak, ugy a bevételek, mint a kiadások listájába be kell iktatni. Csak így tehet az eredményt legálabb megközelítőleg megítélni. Ezen valódi eredményt a pénzügyi bizottmány jelentésének 3. lapján csakugyan elő is tünteti, a midőn a nov. 1-től (1863) egész október végéig (1 64) a deficitet 47 millió 270,512 frtba számítja, tehát 15 millióval kevesebb, mint 1863-ban volt. (A megszavazott 69 milliónak 96-ra való kikerekítése, a Schleswig-holsteini executio, a galicziai csapat szaporításokra praeliminált újabb 18 millió deficit ezen összeget még inkább nevelendi az 1864-ki béke évben).

Majláth György és b. Sennyei Pál Bécsbe utaztak, mint halszik meghívás folytán

A "Wanderer"-ben olvassuk: Törésvések a magyarokkai kiegyezkedésre. Azon eszme, hogy Magyarországból bizalmi férfiak hívassanak egybe, ugy látszik, a magyar államférfiak termében szilárdabb alakot nyer. már is kering a meghívottak névsora, melyben a megerősített reichsrath férfaira mennek vissza. Az ó-konzervatív párt szerepel abban legjobban.

Deák Ferencznek nyilatkozatát a bécsi lapok nemcsak átvészik, hanem magyaroztatják is, még pedig a nagyon világos és nagyon egyszerű szavaknak, melyek szerint a miniszterkrízis felett folyó vitákat, legalább Magyarországra nézve, meddőnek tartja, mélységes jelentést tulajdonítanak. A "Wiener Li." ezt írja e tárgyban: "E nyilatkozattal az itteni túlcenralista közlönnyöknek nagy kö esik le szívékről. Azon aggodalmas félelmökben, hogy az alkotmányos életnek eddig oly jó haladói fejlődése megzavartatnék, szokás szerint nem mulaszták el a miniszterkrízis okának a "setében öllakódó magyarismust" denuncziálni. Elmondották, hogy a magyarok a febnári alkotmány aláadásában sürgölődnek, s a Lajthán-ineni alkotmányos-

ság romjain akarják helyreállítani a magyar alkotmányt; Deák F., mint nyilatkozatából kitűnik, azt tartja, hogy, az eddigi jelekből ítélve, a folyamataa levő miniszterkrízis, akár személyes, akár elvbli legyen, Magyarországra nézve meddő lesz, azaz: hogy a magyar alkotmányos kérdés lényegében változni nem fog, akár Schmerling, akár Rechberg győzzön a kitűzött küzdelemben. Ezért hát nyugon alhatnak az ultracentralisták — ezen oldalról nem fenyegeti veszély. De a Lajthán-ineni alkotmányos élet barátai Deák nyilatkozatában új, és nagyon ürvendetes megerősítést találják az általunk annyiszor kimondott állításnak, mely szerint a birodalomnak Lajthán-ineni és Lajthán-tuli felében az alkotmányos intézmények kölcsönös egymásra hatásban vannak egymással, s együtt állanak, együtt buknak."

A miniszterkrízisről írja a "Presse", Bécsből dec. 17-dikéről keelve: "A "Wanderer" mai esti lapjában azt mondja, hogy jó kézből azon közleményt kapja, miszerint a miniszteri válság ideiglenesen befejezettnek tekinthető, s hogy Schmerling államminiszter megmaradása semmi kétséget sem szenved. A szertut, mit megbizható forrásokból jelentnek nekünk, a miniszterkrízis "ideiglenes" befejeztetéséről szóló e hír is korai, minthogy Schmerling ur betegsége folytán jelenleg épp semmi politikai tárgyalásban sem vesz részt, s így a válság minden elmellőzése, ha az lenne következménye, hogy hivatalában megmarad, személyes közreműködése nélkül természetesen nem is gondolható. Midőn a tény kétségbevonjuk, éppen nem akarunk ama jövődőlésnek ellent mondani, hogy a válság "ideiglenesen" befejeztetik és a miniszterium változatlan marad. Parlamentáris körökben e nézet tulnyomó, s ott azt is beszélik, hogy gr. Degenfeld hadügyminiszter, ki a legközelebbi héten Kairoba utazik, sürgőtelleg kérte elbocsátását és valószínűleg meg is nyeri. Utódján a miniszteriumban majd b. Sokesvics bánt, majd Ramming altbányagyet emlegetik. — És a "Bohemia" bécsi levelezője ezt írja: "Oly személyek, kik gr. Rechberghez közel állanak, azt beszélik, hogy a miniszteri értekezletben, mely közvetlenül a külügyi vita után tartatott, bevallá külügyi politikájának ingatlanságát, de ennek okát a belpolitikai erőltetésre hárította. Hogy nyilatkozzam — szolt volna gr. Rechberg — akár a nyugati hatalmakkal, akár Orosz- vagy Poroszországgal szövetség mellett, miután tulajdonképpen nincs megállapítva, hogy hol van a birodalom súlypontja? — Hogy nyilatkozzam béke vagy háború mellett, ha nem nyerhetek határozott adatokat a Lajthántuli tartományok állásáról az özbírodalomhoz?" — A "Gen. Corr." végül azt mondja, hogy egészen bizonytalan, mikor kezd meg Schmerling államminiszter tervezett utazását.

A "Flügelten"-nek dec. 16-ról írják Bécsből: "A kihallgatás, melyben Károlyi György gróf és Ürményi részesítettek, nem az erdélyi vasutat, hanem a nemzeti színházat illette. Nevezett urak azon kérelmet intézték ö Felségéhez, miszerint a nemzeti színház 60,000 frtnyi subventioja, mely tulajdonképpen csak egy évre engedményeztetett, a következő évre is meghagyassék. Ugy hallatszik, hogy ö Felsége e kérelmet elfogadni méltóztatott, s ehhez képest a magyar ndv. kancellaria jelentést teend ez ügyben. Fentnevezett urakkal egyidejűleg Zichy Ferencz gróf ur is kihallgatáson volt ö Felségénél a nagy-várad-kolozsvári vasut tárgyalván."

Nagy Szebenből írják: A kilenczedik királyi előterjesztés (földterhermentesítés) országgyűlési bizottmánya dec. 12-ki ülésében vett tudomást a területi termelés felosztásáról, mely a földterhermentesítési pátens szabályai szerint a kárpótás kivételére iránytad. Erdélyben ugyanis a káposzt részekkel bezárólag van szántóföld 2,690,000 hold; mező 1,898,600 hold, szőlő 49,700 hold. Összesen 4,607,000 hold. A többi mivélési ágakból: erdő 4,143,859 hold; legelő 1,170,860 hold; nádas 4,318 h. termékenytelen 344,080 hd. Összesen 5963117 hold. A jelenlegi számítások szerint Erdélyben a káposzt részekkel 10,290,817 hold van kimutatva, mit az ország valódi földrajzi kiterjedésével összehasonlítva, melyet általában 110 négyzetü-mértföldnyire tesznek, körül-belül 800,000 holdnyi különbség tűnik elő. Magában Erdélyben, a káposzt részek kizárásával, a terület mivéltségéről következő adatok vannak: szántóföld 2,342,000 hold; mező 1718000 hold; szőlő 39,149 h. Összesen 4,099,149 h. Továbbá erdő 386000 hold; legelő 1,076,000 hold; nádas 4,000 h. termékenytelen 302,974 h. Összesen 9288123 hold. Az utólagos urbíri kárpótás nyomozásának megkezdése előtt, akkori területi kimérés Erdélyben a káposzt részekkel bezárólag a következő adatokat szolgáltatá: szántóföld 2,160,000 hold; mező 1,570,000 hold; szőlő 40,000 hold. Összesen 3,770,000 hold. Az urbíri kárpótásban a legközelebb döntő területi kimérés megjavítása által a kimutatás így 867,700 holddal növekedett.

A pesti börze bizottsága már megalakult. Tagjai, a nagykereskedői testület részéről: Kern, Medetz, Munk és Wahrmann; a polgári kereskedői testület részéről: Aebly, Flesch, Kunevalder L. M. és Strasser A.; a kereskedelmi és iparkamra részéről: Frölich, Holl, Sammler és Weisz Bernát. A bizottság már üléseit is megkezdte.

Az ösz Somssich Miklóst sürynei lakásán Somogyban e napokban öt fegyveres rabló megröbanta, s miután összes pénzt, 1,000 frtót, átadta nekik, még tetleges bántalmazásokra vetemedtek s egy ütés a 80 éves agg karját összetörtte.

A multkori nagy szélvésznek egyik kétértelentül legzsomorubb következménye azon szerencsétlenség, mely Pécsváradon az éppen az egyházi beszéd tartására a templomba menő plébánost Bedekovics György urat érte, kit a szélvihar meneközben eldöntvén, oly agyvelőrázkódást szenvedett, miszerint egyházi beszédét felében elhagyni volt kénytelen és minden orvosi működés daczára még az nap estéjén meghalt.

Makról írják a "P. N."-nak a f. hó 13-diki viharról, hogy ez ott d. e. 9 órakor kezdődött, s a többnyire náddal fedett házak feledét megröbontotta s lehordata, sőt a cserepes épületekben is sok kárt okozott. A reformátusok tornyáról a gombot vetette le, a kath. egyházat, a városházát és a zsinagógát is tetemesen megrongálá, s az izraelita tanoda tüzfaltat ledöntötte. A nagy bajjal összezsugorgott takarmányt mind szétördta világá — úgy hogy az eddigelé valahogy kitartott szarvasmarhák most éppen minden eleség nélkül vannak. A tanyákról még aggasztóbb hírek érkeznek, néhány emberéletnek elvesztét is jelentvén. Másnap reggel hó esett, mely a tetőlen falakat nedvességgel betöltvén, újabb romlást okozhat. — Ugyan e vész Szegeden a gőzmalom rézfedelét a Tisza partjára vetette, kényeket, falakat ledöntö, hajókat ragadtott tova, a felsővárosi iskola s több ház fedelét, a templom tornyát, keresztjét leverte, megrongálta; a Tiszafürdő felét elszakította s lehajtá a vashidig; egy ledöntött kerítéssel egy öreg embert agyon ütött, stb. Csupán a városban okozott kár 50,000 forintra tehető.

Németországi irodalmi körökben most sokat beszélnek egy fiatal Küsting nevű volt kereskedő segédéről, ki a gyufaáruclást abba hagyván, tollat vett kezébe s eddigelé 3 drámat írt. Az első "Columbus" a wiesbadeni udvari színházban került szíre, közelebb pedig a hannoveri, braunschweigi és karlsruhei udvari színházakban fogják adni. Második műve "Két király", de félnek, hogy ezt a kath. országokban e ö nem adhatják. A Shakespeare ünnepe is készített egy "Shakespeare Vilmos" című drámat, melynek felolvasására a weimari udvarhoz van meghíva. A Schiller-alap 200 tallért utalványozott a fiatal költőnek elismerésül.

Bizonyos másodrendű diplomata néhány nap óta eltűnt Párisból. Már azt hitték, hogy valami szerencsétlenség érte. De kitűnt, hogy egy delnő szöktette meg s tartotta fogva két hétig. A dolog nem csekély feltűnést okoz s a diplomata rövid idő múlva alkalmasint szabadsággal fog a szép Rajna partjaihoz visszatarzni.

H. M. Váráshelyről tudósítanak, hogy egy fanatikus csavargó diák, ki már több ízben tilt néhez büntettek miatt a hüvösön, nem tudni honnan s miként, meglepetéssel H. M. Váráshelyt, s prófétának adván ki magát, a nép legalsó osztályában talált rögtön hívőkre s pártfogókra, kik a mellett, hogy a kichezett lumpaci vagabundus éhes gyomráról gondoskodtak, fanatikus tanait is terjesztették. Ezek szerint az embert csak 30 éves korában lehet megkeresztelni, pap és iskola szükségletnek, a nő közös portéka, hanem azért erőltetni senkibe sem lehet stb. A reformált egyházi eljáráság a mint nyomába jött e farsang előtti komédiának, figyelmzettette rá a városi hatóságot, mely rögtön intézkedett, hogy az új hitfőnök rövid munkálkodása után nyugalmomba tessék, a hol majd érdemlett büntetését el fogja nyerni, s ezzel ugy látszik az új vallás is, a mily vélelénül keletkezett, épp oly hirtelen fog elenyészni, s semmi károsabb következményt nem hagy maga után a nép közt.

Palermoból írják: Partjainkra várjuk az összes világ természetűdősainak zarándoklását egy legközelebb bekövetkezendő ritka tűnemény szemléletére. A több évvel ezelőtti felszínre került vulkánok sziget, melyet Ferdinandeának kereszteltek, de nemokára ismét eltűnt, újra kezd emelkedni s már csak alig van 10 lábnyira a víz színe alatt. Egy tudósokkal tett angol hajó közelében tartózkodik s újra fölmerültét ágyuszóval készült ütnepelni.

Borpróba. A magyarnak jó bora van, szereti is, mint anyatejét, van is abban magnes; jó dohány, melyet pipáz unalmában, jó kedvében s bőszejában s talál abban is eszét. Bor és dohány atyafias, éghajlatot jót szeret; de nekünk is ám éppen ilyen klíma kell;

mert ki látott orosz lányt Sibiériában, vagy jég-medvét a Zaharán. Megvan minden növény-vagy állatnak a maga házaja, melyen kívül nincs élete, megvan a magyarnak is a házaja, melyen kívül lenghet, tenghet egy darabig, de idő előtt elpusztul. Lám az Amerikába menekült testvéreink is megmaradhatának Georgia, vagy Károlinában 30 vagy 35 fok alatt? nem, hanem csak Magyarországhoz hason éghajlat alatt Jovában; miért van benünk is hát magnes; de van anyaföldünkben is, mely a kedvellet magához vonja s tenyészti, a kivétel, mint kihágás nem lehet más, mint dudva.

Szerkesztő ur! megvallom, hogy ezen csekély eszmék az előttem levő kupa jó borról ötlének eszembe; mert tapasztaltam, hogy valahányszor azt poharamba fordítom, s így megzaklatva leteszem, mindannyiszor a gyöngök benne észak-nyugatra sietnek, melyből magyar dohányom füstölőse mellett azt következtetem, hogy ennek is gyöngyét huzza a magnes. Ebből kiindulva legelőbb is a dícső Vörösmarty, és Bolondmiska jüta eszembe; pedig az első nyugszik! a második kegyelem után jobb életre tétetett! s megvallom, ha így nem lesz, ezekhez is teszem jó bor megismerési észrevételeim; mert az első szerette; a másik pedig ahoz élczét hozzá tenni — el nem mulatta volna — tehát, a kinek földünkhez, s az abban levő magneshez lelke van, ha jó bort akar inni, rázza meg azt, s ha gyöngyei tajték nélkül tisztán alakulnak, s sokáig tartanak, de a mellett észak-nyugatra vonulnak, tudja meg, hogy a jó bor. A zamátját pedig úgy ismerem meg, hogy gyakran 50—60 cseppet a nyelvem veszek, hol ha jó bor, szeszszé válik, a midőn is aztán azt, mint jó dohányom füstét orromon kiereszem, s így zamátját bátran 100-nak is mondaní merem.

Kopé pusztlai de Csik.

Nemzeti színház. Hétfőn, dec. 21-én: "Dunánán apó és fia utazása." Bérszünetben negyedszer. Eppen oly jól sikerült előadás, mint az első három; s a színház ismét szorongásimégtelt Dec. 22, 23, 24, 25. a színház zárva.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, dec. 17. Az angol kormány és Bismark ur között bir szerint egyezmény jött volna létre, a mely szerint Poroszország megelégedettnek nyilatkozik, ha a londoni szerződés Dániában is teljesedése meg, s ha Anglia oda működik, hogy Dania adja meg a hercegegeknek mind azt, a mi számukra a londoni szerződésben biztosítva van.

A lapok már nyugodtabban szólnak a német szövetségi executioról. A "Daily News" frankfurti levelezője egy vélekedik, hogy az angol sajtónak méltányolnia kellene Austria és Poroszország jó szolgálatait.

Franciaország. Páris, dec. 17. Ha a congressus nem sikerül, ugy látszik igénytelenebb című európai tanácskozmányokkal akar a tuileriák ura kísérletet tenni. Drouin de Lhuys dec. 8-ról egy körjegyzéket bocsátott ki, a melynek tartalmáról a "Köln. Zig." a következőt írja: A körjegyzék mindenek előtt constatiozta, hogy némely uralkodók a congressusra való meghívást fentartás nélkül elfogadták, mások programot kívántak. Némely német uralkodók személyileg hajlandóknak nyilatkoztak a congressusra, de követendő magunktartását az összes német fejedelmek határozatától tették függvé. A német szövetség válasza még nem érkezett meg. Egyedül Anglia utasította vissza a meghívást. Angolország íránt sajnálatunkat, az elfogadó fejedelmeknek elismerésünket kell nyilvánítanunk. A többieknek felvilágosítással tartozunk.

Franciaország nem volt jogosítva Európa nagy ítélőszékének útjába vágni. Távul volt tőle, hogy Európa békebiráján akarjon feltoklakodni. A fenyegető veszélyek szembeötünök, nem szükség azokat előzámolni. A hatalmak teendője volt megállapítani vagy kizárni a kérdéseket. A nov. 5-ki császári nyilatkozat általános vagy részletes elfogadást tett fel. Az első általános megnyugtatót biztosított volna; a fejedelmek személyes találkozásának leglényegesebb eredménye egy üdvös és becsületes kiegyenlítés leendett. A második feltervés egy szűkebb congressus. Franciaország teljesítettnek nézhette tartozását s csak saját érdekei szerint cselekedhetett volna. De Franciaország helyesebbnek tartja figyelemmel lenni az uralkodók jó hangulatára, s a közös egyetértés útját követni. A nézetek összetalálkozás, s a congressus fejedelmei többségének magatartása, a kinek látniuk kell a jelen veszélyeit s a jövő szükségét, nagy befolyást gyakorolna a jövő eseményekre, s elejét venné különbszövetkezőeknek és forradalmoknak. Franciaországnak magára nézve semmi kívánni valója nem volt; de valahány

uralkodóval közös ügyének tekintette, kibérlést és javításokat hozni létre, a melyek a forradalmat vagy háborút eltávolítsák. Utopia volt-e ez? Az újabb események ellenkezőt bizonyítanak s igazolják előrelátásukat. A dán király meghalt; a szennvedélyek igazolomba jöttek; a kormányok bizonytalanságban ingadoznak a szerződések betűi s országok nemzeti érzelmei között. A congressus kiegyenlíthette volna a szerződések által kötelezett uralkodók kötelezettségeit a népek jogszerű törekvéseivel. Anglia visszatartása meggátolta ezt az első eredményt. A midőn egy általános congressusról volt szó, a császár nem formálhatott programot, se nem egyezkedhetett néhány fejedelemmel, hogy aztán a többiek elébe egyelőre kifűzött tevételetet terjesszen, és így magán alkudozásokkal vágja utját a köztanácskozásnak, a midőn el volt határozva előre megállapított eszmék nélkül és minden külön kötelezettségtől menten lépni fel. A most kilátásban álló nemteljes gyűléseztnek nem lesz az a határozó tekintélye, a mely egy egyetemes congressusnak lett volna.

A körjegyzék végén az az óhajtatás van kifejezve, hogy az uralkodók bízzák meg külügyministereiket, a vitatandó kérdések feletti eszmecsere, hogy az érkekeztetnek több ki- nézése lehessen gyakorlati eredményekre jut- hatni.

Hir szerint a császár e hó 14-ről újabb meghívó leveleket küldött szét a hatalmakhoz. Victoria királynőhöz intézett levelében a császár tartaléktalanul készenk nyilatkozik min- dent megtenni annak bebizonyítására, hogy ő csakugyan a közbéke érdekében indítványozta a congressust, s hogy e célból kész maga kezdeni meg a sort a lefegyverkezéssel. Azt hiszik, hogy Victoria királynő most sajátke- zűleg irt levélben fog válaszolni. S e válasza feszült figyelemmel várnak, mert hir szerint azzal egyszerre fog a „Moniteur”-ben egy nyilatkozatot is megjeleníteni az iránt, hogy val- jon a congressus Angliával vagy nélküle ala- kuland-e meg.

A suez-i francia konzulnak dec. 15-ről

következő táviratát közli a „Moniteur”: „Az édes víz csatorna be van végezve. A víz há- rom kilométernyire van Suezről s a felszen- telés napjára odáig fog érkezni. A suez-i la- kosság minden áldáskívánataival halmozza Lesseps urat.”

Németország. Frankfurt, dec. 18. A törvényhozó testület meghatározta felkérni a senatust, hogy Frigyes schleswig-holsteini h- g kölesünére 100,000 tallért írjon alá az állam- pénztárból.

Berlin, dec. 17. Wrangel báró tábor- szernagy van az összes végrehajtó hadtest feletti főparancsnoksággal felruházva. Frigyes Károly kir. herceg a porosz csapatok ve- zényletét tartja meg. Woudhouse küldetését itt meghiusultnak tekintik.

Gotha, dec. 18. Ernő Koburg-gothai her- czeg, több felőli felszólítás következtében, bir szerint készségét nyilvánította, a schleswig- holsteini ügyben alakulandó központi bizott- sághoz csatlakozni, hogy közvetítői szere- peljen a nemzeti mozgalom, a kormányok s a schleswig-holsteini herceg között.

A német-dán vizsályt illetőleg a „Praeger Ztg.” bécsi levelezője egész bizonyossággal állítja, hogy Dánia e pillanatban semmit sem képes ajánlani, a mi a folyamatba indult exe- cutiót félbeszakíthatná, avagy csak fel is tar- toztathatná. És e hangulatról valahány érde- kelt már teljes tudomással bir.

Párisi hírek szerint Augustenburg herceg- nek egy követét Napoleon császár igen kegy- teljesen fogadta; s francia közbenjárásra tör- tént, hogy Svédország nem lépett szövetségre Dániával.

Orosz- és Lengyelország. Krakóból írják a „W. Ll.”-nak: Bosak felkelő tábornok a dec. 11-én Daleszycenél vívott lovas esata után, egy osztály zsidással Lagow felé huzó- dott; magához vette a környéken állomásozott mintegy 900 főnyi gyalog osztályokat s Ra- kowban egyesült Eminowicz ezredes 700 em- berből álló csapatjával. Az érintett helység mellett Bosak erős hadállást foglalt az erdő- ben s várta a Czengery alatt öt nyomban kö-

vető oroszokat. Dec. 14-én reggel megtámadta Czengery 2000 emberével a felkelőket, főre- jét az általuk elfoglalt rakovi erdőre irányoz- ván. Az oroszok élénken de a felkelőkre néz- ve ártalmatlanul tüzeltek s egy szuronyroha- mukat Eminowicz visszaverte. Chmielinski ez- redes 500 emberrel megkérte az oroszok hadállását, s gyenge jobb szárnyukat megtá- madván, a központra visszahuzódni kényszeri- tette, míg ugyanakkor négy hadoszlop Bosak alatt a rendtelenségbe jött oroszokra rohant. Erre az egész csatavonalon borzasztó viasko- dás fejlett ki, a melyben különösen a lengyel lovasság tett ki magáért. Egy órai harc után Bosak ura lett a csataternek. Czengery a leg- nagyobb rendtelenségben hátrált Lagow felé; Bosak azonban nem kergette, tudósítást kap- ván, hogy Zuriow alatt nagyobb orosz erő közeledik. Az oroszok vesztesége 82 halott és 107 sebesült; a lengyeleké 37 halott és 42 sebesült. A felkelő csapatok mindjárt a csata után ismét elváltak egymástól s Bosak a lo- vassággal ismeretlen irányban vonult el.

A Bosak parancsnoksága alatt összes had- erő 4500—5000 ember, közülük 800 lovas. Ezeket ő úgy helyezte el, hogy a radomi kor- mányzóság minden kerületében van egy-egy felkelő csapat, a melyek szükség esetében könnyen összpontosíthatók. Bosak és tábornoki főnöke Eminowicz ezredes, 350 zsidás élén meg szokták látogatni az egyes táborokat. Ily intézkedéseknek tulajdonítható, hogy a felkelők folyvást tartják magukat a nevezett kormányzóságban s el-el lasznakolják az or- szokat.

Törökország. Varnából írják, hogy Bul- gáriában nagy sereg-összevonás történik. Azt hiszik, a fényes kapu egyelőre csak arra ki- ván szorítkozni, hogy a dunai fejedelemségek- ben mind válságosabbá alakuló viszonyokat éles szemügygyel kísérje.

Görögország. Athén, dec. 12. A nemzeti gyűlés a jóniai kérdésre vonatkozó minden vitát elhalasztott bizonytalan időre. A jóniai parlamentnek egy küldetését várják ide, a mely a véget jő, hogy az egyesülés

részletei felől értekeznek a kormányval. A bizonytalanság ugy a fővárosban, mint a tar- tományokban nőtön nő.

Mexiko. A „Gazeta di Venezia” nak egy bécsi távirata szerint, miután Franciaország a kívánt biztosítékokat nem adja meg, Fer- dinánd Miksa főherczeg ő fensége a mexikoi trónról végkép lemondott.

Ujabb. Dresden, dec. 19. A „Dresd. Journ.” közli Szászország válaszat Ausztria és Poroszország azonos jegyzékére a schleswig- holsteini ügyben. A szász kormány figyelmét éppen nem kerített ki azok a kötelezettségek, a melyek Ausztriára és Poroszországra a lon- doni jegyzőkönyvből hárulnak; ámde a német szövetségi szerződéceket a londoni szerződés nem másíthatja meg. A szövetségi szerződés feletti bíráskodás egy német szövetségi állam- ban a szövetséget és nem a külföldet illeti. Ezen a jogalapon kellett volna a német nagy- hatalmaknak leszámolni a londoni szerződés aláíróival és Dániával, miután ez utóbbi nem teljesítette kötelezettségeit. A szövetségnek egy ide vonatkozó alkotmány szerinti határozata nem kibégás sem Ausztria és Poroszorszá- g, sem a külföld ellen. A német nagyhatalmak szövetséges társaik hálájára é demesiténék ma- gukat, s erőt kölcsönöznenek a szövetségnek, ha e határozatát érvényesítenék a külfölddel szemben. Ha a szövét-ég védi a maga jogát az európai hatalmak is igazságot szolgálta- nak neki. Eltűnni e jog meg agadását s a szö- vetség lenézését, olyan vesztély, a melyet a német kormányok nagyobbra kellene hogy vegyének, mint minden más kormány.

Bécsi börze December 22-kén: Nemzeti köl- csön 79.90. 5% Metalliques 72.80. Bank-rész- vény 784.—. Hitel részvény 182.80. Váltó Lon- donra 118.25. Ezüst 118.50. Arany 6.68.

1860 dikó Állam kölcsön 92.25.
December 21-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.—. Erdélyi 71.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

ASPIR SAMUEL

(290)

(1—3)

Az orosz határ mellett Tarnopolból!

A magyarországi és erdélyi nevezetesebb országos vásárokat, a legelső kézből nyert ugynevezett **orosz-árucikk**ekkel több évek során keresztül ellátva, ezennel van sze- rencsége jelenteni, miszerint a **téli időnyre** üzletét Kolozsvárra a b.-szénutczában a **Reschner- féle ház**nál **133.** szám alatt Bornemisza Ignác né házával szemben megnyitotta; bőven el- látott raktárában kaphatók:

chinai-orosz-thea, samovárok és mosdófalak, valóságos jamaikai rum, arak (fehér rhum), punch és anis-essencia, külföldi liquorok, törökpaliszka, csibukok, nagyban és kicsiben a legizibb minőségben és legjutányosabb árban.

Az italok szétküldésére **3—16** kupás átalapokkal el van látva, és a megren- deléseket azonnal a legjobban és leggyorsabban teljesítendő.

A t. cz. közönség kegyes pártfogásáért esedez.

(284)

A FŐBB CZIKKEK jegyzéke.

Disz-árak
bőrből, bronce-, fa-,
porezellán-, kristály-
ból sat.

kézmunka- és uta-
zó eszközök,
Necessairek,
kézitáskák, pénz-, le-
vél-, szivartárcák
stb.

ALBUMOK
itt még nem látott vá-
lasztékban, bámula-
tos olesó.

ÉKSZEREK,
a valódihoz hasonló.

Színházi látcsók és
legyezők.

FÉNYÜZÉSI
butorok,

virágasztalok, virág-
tartók, íróasztalok,
órák, statuettek,
kályha-eszközök, fa-
és szénkosarak.

Chinai thea.
Samoarok,
theás-edenyek.

Vadász, lovagló
és utazó-eszközök,
angol pálcák és
esernyők, gummi-,
kelme- és bőrczipők.

Pipázó-szerek,
a legkülönbözőbb vá-
lasztékban.

CSAPÓ SÁNDOR

(belmonostor-utca)

Kolozsvárrt.

bátorkodik a n. é. és t. cz. közönség-
nek, négy év óta fennálló kereskedése
íránt tanusított kegyes pártfogásáért, szí-
ves köszönetét nyilvánítani; egyuttal sza-
badságot vesz magának, árucikkjeinek,
főleg a közel levő

KARÁCSONI

idényre történt tetemes szaporítására fi-
gyelmeztetni, mely által a legkülönbö-
zőbb kívánalmaknak is képes megfele-
lni; — miután szállítmányait a

KÜLFÖLDRŐL,

még a pénzfolyam kedvező idejében fe-
dezte, oly helyzetben van, mikép izletes
új tárgyakkal

egy forinton

kezdve, feljebb egész **50 frtig** nagy
választékban szolgálhat.

A csekélyre tett valódi árak a cikkek
jegyzék, miáltal a vásárlók minden meg-
rovás ellen biztosítva vannak.

(5—5)

A FŐBB CZIKKEK jegyzéke.

GYERMEKJÁTEKOK,
számítalan
új neműek

Társasjátékok.
Föld- és eggömbök,
rajz-eszközök.

KALITKÁK.
Haj-, ruha-, fog- és
köröm-kéfék

Fésűk.
tajok-, elefántesont-,
kautschuk- és bival-
szaruból.

Borotvák, tollkészek és
ollók.

Illatszerek,
angol-, francia ké-
szítményűek, s min-
den más ismert és
kedvelt neműek, va-
lamint a legfinomabb
toilette-szivacsok.

Házi eszközök
és tárgyak,
u. m.

moderateur-lámpák,
asztali- és dessert-
eszközök,

kanalak, tálcák,
czukor-szelenézek,
girandolok,

csillárok,
gyertyatartók,
téglaórézek,

moszarak,
kávéőrők,
s számtalan más
tárgyak.

(291)

Koszt adásra ajálkodom; adok ebédet és vacsorát **hat forintért.** Szállásom belső királyutca **13** szám alatt dr. Bágyi-féle háznál.

(289)

A 105,000, 70,000, 35,000, 17,500, 14,000, 10,500, sat.
ezüst forint értékű, a Braunschweigi hercegi kormány által engedélye-
zett, és biztosítógalt oltalom alá vett államnyeremények kiorsolása a közelebbi hol-
napokban történendvén, s mivel a legközelebbi még **4-ik és 5-ik Januáriusban**
leendő huzásra vonatkozó eredeti részvény-jegyek (nem igérvények, vagy bizo-
nyosítványok) adására a küldésére **5 frt** részvény-díj mellett, meg lévén bízva, a
csekély bétételi részvény-díj valamint a jelentékeny nyereményekre való igény tek-
tetéből, ezen sorsjáték iránti részvét nagyon jelentékeny leendő, az erre vonatkozó meg-
rendelések közvetlen s mentől hamarabb, az alóliót fő bizományshoz küldendők.
Hivatalos nyervény-sorozatok azoknak kiadások után, a megrendelési tervvel együtt
az illető részvényeseknek azonnal küldetnek.

A levelezéseket kéretnék németül intézni.

GRÜNEBAUM A.

M. Frankfurt, Juhász (Schäfer) utca 11 sz. a „vonat” közelébe.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárrt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelytt,
Dobray Nándornál S.-Udvarhelytt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön,
Vokál Jánosnál Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

k a p a t ó:

ERDÉLY a rómaiak alatt.

Kütfők nyomán írta **Wass József**, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi
tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja.

Az Erdélyi Múzeum-Egyetel által a HAYNALD-díjjal jutalmazott pályamunka.

Erdély térképével.

Ára **1 frt 50 kr. oszt. értékben.**

Kodolányi Antal

Gazdasági zsebnaplár **1864-re**

Negyedik évi folyam.

Ára szépen kötve **1 frt 60 kr.**

SZENT TÖRTÉNETEK

az ó és új szövetségéből bibliai mondatokkal szerkesztve.

Iskolai használatra írta **Turbucz Ferencz**, dézsi kisdédóv.

A szövegbe nyomott számos fametszetekkel Kemény kötésben **30 kr.**

FALI NAPTÁR 1864-dik szökő évre

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára **30 kr. o. é.**

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

H I R D E T É S E K.

(110) | 24/12 1863.

(9-9)

Valódi
MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerár Bécében, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatókkal áruvalaték, melyek szóról szóra az enyim szerint utmutatják, a közönség csalódására, még saját névalamomatom is viselik, s ily módon azok külsőjeiről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyenű szerekeknek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló papírosan ezen esmeretű-jegy „Moll Seidlitz-por“ (Moll's Seidlitz-Pulver) víznyomáson látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyított gyógyhatásuknál fogva minden eddig ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzájárult több ezernyi hálaírat részletes biz. nyitványul szolgál, hogy azok rögzített dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá göröcsök, vesebetegység, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértorlódás, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredményt nyel használtattak, s a legártalmasabb győgyeredményt vívtak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógy-módot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, közművesek, mű észek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvártt: RITTER Tr. özvegye gyógyszer. Továbbá Besztereczen: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Déván: Büchler A. M.-Vásárhelyt: Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracson. Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. N. Váradon: Jánky Antal. Segesvártt: Misselbacher. Szászsebesen: Binder F. gyógyszer. Szent-Ágothán: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszerész. Zalathnán: Mégay G. A. gyógyszer. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai hegyekről való
valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkommal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsiraj faj a dorsch-halnak leg gondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben lévő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az élő állatoktól a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirólaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesebb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült bőrkürités, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécében,
„zum Storch“, Tuchlauben.

(283)

(3-3)

„AZ ANKER“

Élet és jövedék biztosító-intézet
BÉCSBEN,

Ezennel tisztelettel tudatja, miként az eddig volt erdélyi képviselőjének Ehrenzweig A.-nak magyarb. ni képviselővé nevezetése által megtírtult

erdélyi ügynöki állomást

Albrecht Adolfrá bizta, s hogy az eddig Kolozsvártt létezett ügynöki iroda Nagy-Szebenbe Disznódiutczába 128 szám alatti helyiségbe egyszersmind áttéttet.

Bécs, december 1 sőjén, 1863.

Az igazgatóság.

(221) Haszonbérbe adandó, vagy eladó jószág. (3-4)

Kővárvidéken Koltzér helységében 2 órájárás N. Bányához, a Szamos partján többnyire 1 ső osztályú 66 hold szántó és szénafüvel álló birtok, jó kiterjedésű belsővel, lakbázsal, és gazdasági épületekkel, 2 szellérrel, keresmai joggal, az 1864-ik év Szent-György napjától kezdve 6 évre haszonbérbe kiadó; vagy ha ki meg akarja venni örök áron is eladó. Értekezhetni Győrű Vásárhelyt a tulajdonos BIRÓ LÁSZLÓVAL.

(285)

(3-3)

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegyében az Örményesi szolgabírói járásban fekvő s 166 ház számú Budatelte községben a keresma-jog feletti arányosítás megtörténvén, annak folytán az illető jogtulajdonosok és község részéről ezennel közhírre tétetik: miszerint a nevezett községbeni keresma-lási jog a jelen évi december 30-án a helyszínen tartandó közarverés után az 1864-ik évi januárius 1-ső napjától számítandó három évre haszonbérbe lévő kiadandó, a kivenni akarók addig is a kötlevel feltételeit megnezhetik Kolozsvártt Ürmösi Samunál, Budateltén pedig községi jegyző Dumbráva Tivadarnál. Kolozsvártt, december 13-án, 1863.

(271)

24/12

(2-12)

Osz. cs. kir. legelőbb angolhon s amerikai szabad. ellátott

Anatherin Szájviz

POPP J. G. bécsi gyakorló fogorvostól, előbb Tuchlauben város rész 557 sz. jelenleg belváros Bogner-utca 2-dik sz. alatt a takarékpénztárral szembe.

Ára üvegenként 1 ft 40 kr. Csom. 20 kr. járval.

cs. kir. szabad. Fogpép. Ára 1 ft 22 kr.

fog-olom, ndvas fogak önbe- Ára
töltésére. 2 ft 10 kr.

Növényi-fogpor papirtokba 63 kr.

Hogy a fenn jelet Szájviz, hosszas évektől fogva, a fogak s más szájrészek legjelesebb fenntartó szerűl esmeretett el, számos erre vonatkozólag közzé tett bizonyítványok által, a legmagasabb valamint a tisztelt urrend, s sok nagy érdemű, s jeles bírtl orvosi egyéniségek részéről tanúsítva van.

Az Anatherin Szájviz, a legutóbbi világ-kiállításon mint kitűnő, a hamisítás ellen Angolhonban kir. szabadalommal biztosított, s Amerikába hasonló ortalom mellett szintén köztetsésben s kedveltségben részesítetvén, a birodalom első folyó lapjai által közzé tétetve, annak további dicsőretére ugy hisszük nincs szükségünk.

Bécs minden gyógyszerárában és illatszer-kereskedésében kapható, a tartományokban a jelzett czég alatt:

RIZOMÁNYOSOK:

Kolozsvártt: WOLFF J. és KHUDI J. özvegyénél. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zöhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Jekelius Adolf, Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvártt: Sander gyógyszerész. Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvártt: Misselbacher J. M. Besztereczen: Nuschecher K., Dietrich és Fleischer. Décsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Trajanovits Ede, és Oberth J. gyógyszer. uraknál. N.-Váradon: Schnurr Ferenc és Janki J. Huzella. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyt: Bucher D. és Fogarasi. Balasszáladon: Korvig T. Szászvároson: Déman D., Leonhardt J., és Wostch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss S. gyógyszer. Debreczenben: Göllt, Borsos gyógyszerészeknél, és Csanak J. S.-A.-Ujhegyt: Deutsch József. Szinyér-Várallyán: E. Gerber gyógyszer. Szathmártt: Weiss J. Márm.-Szigetén: Hoffman és Rath. Holdmező-Vásárhelyt: Waagner K. gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. Ö.-Maróthon: Pfeiffer urak.

Postán küldve a göngyölek és bérmentesítésért a rendes áron felül a távolság és csomag nagyságához képest még 30 egész 70 krig melléklendő.

(288)

24/12

(1-12)

BERINGUIER ORVOS

sok jeles orvosi tekintélyek által megvizsgált s bizonyítványilag ajánlott: Zamat-illatos

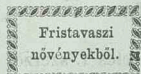

KORONA-SZESZ

(Quintessenz d'Eau de Cologne) eredeti üvegecskébe 1 ft 50 kr.

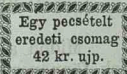
csomagba 7 ft 50 kr.

ezen jeles szesz, nem csak mint a létszerveket titítóleg elevenítő s erősítő zamatot illatszer, mindazoknak ajánlható, kik fejfájással, szédüléssel bajlódnak, hanem valódi jótékonyaságú szernek esmeretett el orv. Beringuier ezen cs. kir. szab. ellátott Korona-szesze az idegrendszer és az emésztési szervek bajainál, s mint ilyen valóban megbecsülhetlen háziszér nélkülözhetetlen, mosdóvízhez vegyítve, a fűt és szemeket erősítvén, azokra elevenítőleg-hat, s egyszersmind a bőrnek ruganyos puhékonyságot, s sima lágyaságot kölcsönöz.

BORCHARDT orv. tudor

fűszeres orv. NÖVÉNY-SZAPPANNYA.

Borchardt orvos ezen cs. kir. kizár. szabadalommal ellátott növény-szappannya kitűnő jeles szer, a bőr szűrdítésére és épen való tartására, s az e nembe eddig előállítottak közt kétségen kívül a legjelesebb, az oly alkalmatlan szeplők, arcfoltok, napbarnítás, bőrfelcserepedések, repedések, hollyagás sat. ef. ellen, s mindezek mellett alkalmas, a bőr puhékony tisztaságának fenntartására, s helyre állítására, annak erőteljes eleven kinezést kölcsönözvén.

Ezen szer mindennemű fürdőknél is a legbizodalmasabban ajánlható és használható.

Dr. HARTUNG cs. kir. szab.

HAJNÖVESZTŐ-SZERE

az előhaladás a méltányolt és tudományos előismerés eredménye lévén, feladatja az okserűt rendes hajnevelést

A CHINAHÉJ-OLAJJAL

egymásra való kölcsönös hatással kiegészíteni, mi által azok főleg a haj kellő fenntartására és szépítésére szolgálnak.

Az illatos NÖVÉNY-HAJKENŐS.

A hajnöves megújítására és felelevenítésére, az első a haj rugékonyságát, s eleven színt emelvén, a második megakadályoztatja a kora-szűrkülést és hajhullást, az által hogy a felbörnek egy új jótékony hatása állomást kölcsönöz, s a hajgyököket oly szilárdan tartja fenn, hogy a haj ez által új növesre kényszerítettik.

Egyedüli, batározott gyári áron kaphatók: Kolozsvártt, csak is gyógyszer. WOLFF J. s KHUDI J. özvegyénél valamint Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Besztereczen: Kelp Ferenc, és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Büchler A.; Nagy-Enyeden: Bisztricsányi A. és Trajanovits Ede gyógyszerészek; Erzsébetvároson: Schmidt A.; Hátszeg: Mátéfi Béla gyógyszer.; Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács; Köhalomban: Melas Ed. F. gyógyszer.; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsch; Segesvártt: Misselbacher fia és Teutsch; Sz-Ujvártt: Placintár és fia gyógyszer.; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad G.; Szebenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Seps-Szentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvárhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gózy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalathnán: Mégay Guszt. A. gyógyszer.

Postán küldve a göngyölek és bérmentesítésért a rendes áron felül a távolság és csomag nagyságához képest még 30 egész 70 krig melléklendő.

(193) 2¹/₂ (6-12)
Koloszvárt **Kozák Ede** fűszerkereskedésében mindig friss
minőségben kapható:
Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert
STEIER **FÜNEDV**
mell- **KRAÜTER-SAFT** **betegeknek.**
für Brustleidende

Használati utasítással együtt egy üveg ára **38 kr.** két üveg bepako-
lása **20 kr.** oszt. ért.

KROMBHOLZ orvostudor

gyomor-liköre.

Ezen oly szerencsésen összeegyeztetett vegyület gyógyszerjű növényekből készül és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig tüdőv kisérenek vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormelegítő igen jótékonyan foly be az egészségre. Egy üveg ára **52 kr.** két üveg bepakolása **20 kr.** o. é.

Engelhofer G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült

izom- és ideg-essentiaja.

Külső használatra csúszos arcz- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, ke-
resztcsont- fájdalom, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy me-
netek után, általános testgyengeség, oldalnyílás, aranyeres bántalmak ellen és
különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az **izom- és ideg-essentia**, egy üveggel **1 ujfrtért**, használati utasítással
együtt, valódián egyedül kapható:

Koloszvárt **KOZÁK EDE** fűszerkereskedésében.

Ugyisintén a következők:

Dr. Calloud, **Gelesztaszetelek**, egy skatulya használati utasítással **30 kr.**

Dr. Koch **Nővény-Bonbonja**, köhögés ellen, egy skatulya **40 kr.**

Szeidlitz porok, egy skatulya **1 frt.**

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt,
Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyör,
Vokál Jánosnál Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

kapható:

CSEMEGÉK

KISEBB GYERMEKEK SZÁMÁRA;
melyekkel

családok, kisdédvók- és elemi tanítóknak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS,

nagyenyedi neveléstanár és képezdeigazgató.

**Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegevel bővített kettős ki-
adás; névszerint:**

egyik íróvelinre nyomott **diszkidás** 2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és 23 fa-
metszési képpel.

20¹/₂ nyolczadrét iv, díszes borítéku keménykötésben . . . 2 fr. 60 kr.

másik szép fehér papíru **népies, iskolai kiadás**, két fekete könyomásu képpel.

20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben . . . 1 for.

Midőn a „Magyar-olvasókönyv-“éről hazaszerte dícséretesen ismeretes t. szerző-
nek fönnevezett, s utóbbi tökélytelenebb kiadásunkban is mind az ítéset, mind a szülők
és tanítók, mind a kedves kisdédek részéről oly meleg részvétellel fogadtak, kedvező mű-
vét, egyszersmind az **Olvasókönyv előcsarnokát**, megifjodott s egyhármadrészben bővített, il-
letőleg számos gyönyörű képpel illusztrált alakban újra világ elé boacsátjuk: elégnék véljük
csak röviden érinteni a t. szerző vezérelveit s könyvünk gazdag tartalmát. — A t. szerzőt
hosszasz nevelői pályáján és saját kisdédei körében gyűjtött tapasztalatai rég meggyőzőek
affél: mennyire nehéz a legelső gyermeknek elbeszélendő történetkéket, még a kül-
földi gazdag irodalmában is, megválasztani; mennyire nehéz különösen a **célyszerű előadá-
si modort eltalálni**, miután tudva van, mily élményitől hatnak a kisdédek aranyálma-
ban ringó kedélyére az e kornak szánt könyvek nagyobb részének mesterkélve csinált be-
szélyei, az örökös bűnti leezkézések, nem különben az olvadózó, édelgő vagy okoskodó
verselések s rimbe szedett moralizálások. — Szerző lélektani igazságnak tartja, hogy csak
az ragadja meg a gyermek szellemét, mi **saját kedélyes világából van merítve**, érzékelhe-
tőleg és derülten előadva; mi magában is érdekel bir, és egyszersmind a **felnevelőknek is
kedves olvasmány**. Mert nagy tévedés ám azt hinni, hogy a mi a felnőtteknek unalmas,
édelhetlen, az a kisdédek költőies kedélyének éppen jó! A gyermeknek mindenben csak
a **legjobb a jó.**

Ezen elvek világánál tanulmányozó szerző a hazai és külföldi gyermekirodalom termé-
keit s a magyar nép ajkán forgó gyermekmesék, dajkarimeket, játékok- és dalokat. És
ezeknek gyöngyeiből s ezeknek szellemében dolgozva néhány szakértő barátja közremun-
kálásával, nyújt jelen gazdagon meg bővített kiadásunkban a magyar anyák, testvérek,
kisdédvók- és elemi tanítóknak **91 beszélycsemeget**, megannyi kedélyes gyermektörténet-
két, s **476 verscsemeget**. Ez utóbbiak közt van 40 dajkarim, tréfa és enyelgés; 23 ölben
és térdén tartott kisdédek játékrime; 20 alkató és bölcsődal; 44 állat és egyéb természeti
tárgy; 37 hangutánzás; 44 vegyes gyermekdal; 79 játék és játékrim; 19 évszaki dal és
festés; 33 mese és rege; 49 beszéd- és emlékgyakorlat; 35 vallásos hang és ima; 53
talány és találós kérdés.

A gyermekszoba, a családi tűzhely, a kisdédvódák és az elemi s néptanodák kez-
dő osztályai a maga nemében egyetlen — s a **népies kiadásnak lehető csekély árszába**
mellett a **szegényebb sorsuak által is megszerezhető** — kútforrást találnak itt, melyből ártat-
lan kisdédeknek a cseesemőkoron kezdve, egész hét éves korukig, a **legegészségesebb ke-
délyes és magyar táplálékot** merithetik, s **valamennyit oly modorban, a mint éppen elbe-
szélni kell.** Az elbeszélést áhitattal hallgató apróság azután is, ha olvasni kezd, további
gyakorlatul ezen Csemegeket, mint régi kedves ismerőseiket, **élvezettel** használhatja.

Kolozsvár, nov. 1863.

STEIN JÁNOS, kiadó.

AZ ÉSZAKI FÉNY.

REGÉNY 3 kötetben, írta **Dózsa Dániel.**

Ára 3 frt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

„CARAFFA

és az

eperjesi vér-törvényszék“

című történeti korrajz a XVII. századból.

Két kötet. Ára **1 frt 80 kr.**

Tartalma: I-ső kötet. Előszó. — Bevezetés. — A protestánsok üldöztetése. — Lib-
kovicz bukása. — Az 1678 i. ki pozsonyi gyűlés és Tököli fellépte. — Régi és új sebek. —
Budavár visszavétele. — Egy emberfő, melyre alksznak. — Caraffa Antal.

II. kötet: Az első befogatások. — Ujhelyi Erzsébet és Szentiványi mint vádlók.
Vallomások a kintadon. — A haláltétet. — Zimmermann, Kezer, Ranscher és Baranyai
lefejeztetése. — Újabb befogatások és vértanúk. — 1687 május 9 ike Eperjesen. Az 1687-
diki pozsonyi gyűlés. — Az örökösödés és Draskovics halála. — Az utolsó menhely. Az ár-
lás. — Erdély és Teleki Mihály. — Teleki halála és Tököli bukása. — Kollonics érsek. —
Az Isten keze. — Gróf Szentiványi bukása.

Ez érdekes munkában hazánk történetének egyik legemlékezetesebb, de
egyszersmind leggyászosabb korrajzát veszi az olvasó, midőn öntudatra ébredő
hazánk néhány ember engesztelhetetlen gyűlölségének volt áldozatul dobva, kik
széttépték mindazt, mi nemzeti volt, a legkegyetlenebb dühvel hurezoltak min-
denkit börtönbe, ki terveiknek útjában állott, börtönbe, melynek csak egyetlen
egy kijárása volt s az egyenesen a kintadhoz vezette áldozatait, hol a spanyol
inquisitio minden borzasztó találmányán átszenvedtetve kerültek vécpadra.

Ujabb magyar lantosok.

Petőfi maig.

(**Petőfi S. arczképével**) 2 frt.

POLITIKAI DIVATOK.

Regény.

Irta **JÓKAI MÓR.** 4 kötet. 4 frt.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei

I-ső kötet: 1860—61. 4-rét (26. 158 l.) . . . 1 frt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. 1862—63. 4-rét (147 l.) . . . 1 frt 60 kr.

Külön is kaphatók.

I-ső kötet: 1-ső füzet . . . — frt 30 kr.

„ 2-dik füzet . . . — „ 40 „

„ 3-dik füzet . . . 1 „ — „

II-dik kötet: 1-ső füzet . . . — „ 80 „

„ 2-dik füzet . . . — „ 80 „

Magyar Olvasó-könyv

Elemi és real- (polgár-) tanodák, gymnasiumok és magán-növendékek használatára.

Dolgozák és szerkeszték **Gáspár János** és **Kovácsi Antal**, tanárok.

ELSŐ FOLYAM, 7—11 éves mindkét-nemű tanulók, illetőleg elemi
és néptanodák számára.

Első kötet. Ötödik javított és bővített kiadás. Ára füzve **50 kr.**
keménykötésben **70 kr.** oszt. ért.

Az URBÉRISÉG ERDÉLYBEN

szerkeszté

Grimm József

jogtudor, es. k. helytartósági tanácsos, a vaskorona érdemrend lovagja sat.

Nagy nyolczadon **24 iv.** Ára **2 frt o. ért.**

Erdély nagyfejedelemség

HIVATALI TISZTI NÉVTÁRA

Ára **2 frt o. ért.**

Erdélyi képes naptár

az **1864-dik szökő évre** . . . **25 kr.**

Erdély tiszti névtárával . . . **40 kr.**

Remény Naptár 1864-re

szerkeszti **Girokui P. Ferencz.**

Ára **1 frt 20 kr.**

nagy fuchsia vagy azalea csoport színes diszképpel **1 frt 60 kr.**

Mindkét képpel **2 frt.**

E 2 láb nagyságu diszképek bár mely uri teremben ékességül szolgálhatnak.

Bolond Miska naptára 1864-re számos ero-
deti fametszvényvel. Ára **80 kr.**

A magyar nép naptára 1864 szökő évre.

Sokféle hasznos és mulattató olvasmán-
nyal ellátva. Szerkeszti **Tatár Péter.**

Ára **30 kr.**

István bácsi naptára 1864 szökő évre. Szer-
keszti **Majer István.** Ára **50 kr.**

Kipfelhauser naptára 1864-re. Szerkesztia

„**Bolond Miska**“ szerkesztője. Ára **80 kr.**

Kakas Márton naptára 1864-re. Okos em-
berek számára való kalendárium Ára **80.**

Emich Gusztáv Nagy képes naptára 1864-
dik évre. Szerkeszték **Vadnay Ká-
roly** és **Szokoly Victor.** Ötödik
évfolyam, 30 fametszvényvel. Ára **1 ft 40**